

10-й випуск щотижневого дайджеста про вплив виходу іноземних компаній на економіку РФ

Підготовлено командою KSE Institute та членами Ради Директорів KSE за підтримки Міжнародного фонду "Відродження"; 11-17.07.2022

На початку російського вторгнення в Україну KSE Institute запустив аналітичний проєкт, який отримав назву "Самосанкції" (або SelfSanctions), спрямований на збір даних про іноземні компанії, які працюють на російському ринку та обмежують або припиняють свою діяльність. Експертиза даних була проведена спільно з фахівцями/спеціалістами Мінекономіки, МЗС та Мінцифри. База даних KSE Institute частково наповнена з бази даних Єльської школи менеджменту та інших відкритих джерел. База даних містить багато різноманітної інформації, ми збираємо щоденну статистику щодо зміни статусу іноземних компаній, що працюють/працювали на російському ринку та обмежують чи припиняють свою діяльність. Також ми створили Telegram-бот https://t.me/exit_ru_bot для відстеження/моніторингу новин про пріоритетні іноземні компанії (охоплення 1, 2, 3 або 7 днів моніторингу) і проводимо регулярний аналіз зміни курсів акцій і капіталізації материнських груп компаній, які мають або мали бізнес в Росії. База KSE частково базується на даних з [бази Yale's School of Management](#), сайтів [pravda.com.ua](#), [squeezingputin.com](#), [leave-russia.org](#) та інших відкритих джерел. Дані верифікуються KSE і компаніям признається додатковий статус KSE. Дані щодо акцій взяті з Google і Yahoo Finance. Водночас база KSE є найбільш повною та вичерпною і містить на ~40% більше інформації, ніж більшість інших схожих за тематикою баз даних, оскільки вона також містить дані про кількість персоналу, доходи, капітал та інші фінансові показники, збирає останні оновлення та зміни у статусах, посилання на використані джерела, щоденні оновлення з telegram-бота тощо.

KSE Institute радий повідомити, що [завершено процес об'єднання](#) з проєктом [leave-russia.org](#), розробленим командою волонтерів.

ЗНІМОК З БАЗИ ДАНИХ KSE на 17.07.2022

Кількість компаній, які **продовжують діяльність у Росії** (Статус KSE "залишаються"¹) – **710 (+1 за тиждень)**

Кількість компаній, які **скоротили поточні операції та призупинили нові інвестиції** (статус KSE "вичікують") – **471 (+2 за тиждень)**

Кількість компаній, які **згорнули російські операції** (статус KSE "виходять") – **1 157 (0 за тиждень)**

Станом на 17 липня ми ідентифікували близько **2 338 компаній, організацій і їх брендів з 78 країн та 56 галузей** і їхню позицію щодо роботи на ринку РФ, близько половини з них публічні. Для ~800² публічних груп компаній ми також ідентифікували (за можливості) їхній операційний бізнес в РФ (наявність контрольної частки в юридичній особі), що дало змогу підрахувати вартість інвестованого в країні капіталу (близько **116,7 млрд дол США**), локальну виручку (на загальну суму **228,3 млрд дол США**), а також персонал (близько **0,855 млн осіб**). **1 628 іноземних компаній** вже скоротили, призупинили або припинили свою діяльність в Росії.

Як видно з таблиць нижче, станом на 17 липня компанії, які оголосили про повний вихід з Росії, мали **\$44,4 млрд річного доходу та \$24,8 млрд капіталу**; компанії, які призупинили свою діяльність на російському ринку, мали **річний дохід у розмірі \$61,1 млрд і \$33,3 млрд капіталу**. Топ-70 компаній – найбільших платників податків – сплачували **\$20,2 млрд податків на рік**.

KSE Institute

Кількість іноземних компаній, що працюють/працювали на території РФ

ТОП-10 країн і галузей за кількістю компаній з бази KSE

Країна штаб-квартири	Кількість компаній
США	606
Германія	254
Великобританія	214
Франція	138
Японія	115
Швейцарія	101
Китай	91
Італія	84
Фінляндія	78
Нідерланди	78

Галузь	Кількість компаній
FMCG/споживчі товари	256
Фінанси та платежі	167
ІТ	159
Енергетика, нафта і газ	131
Промислове обладнання	127
Автомобілебудування	115
Фарма, охорона здоров'я	115
Електроніка	112
Їжа та напої	111
Спорт	80

Наведена нижче таблиця базується на даних, доступних для ~800 ТОП публічних компаній (що працюють / працювали в РФ³):

¹ - KSE status "leave" або "виходять" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що повністю завершують роботу в Росії або компанії, що офіційно повідомили що вони тимчасово скорочують операції в РФ

- KSE status "wait" або "вичікують" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що вони скорочують лише частину бізнес операцій, продовжуючи роботу по іншим операціям або компанії, які повідомили що відкладають майбутні інвестиції/розробки/маркетинг, при цьому продовжують свою основну діяльність

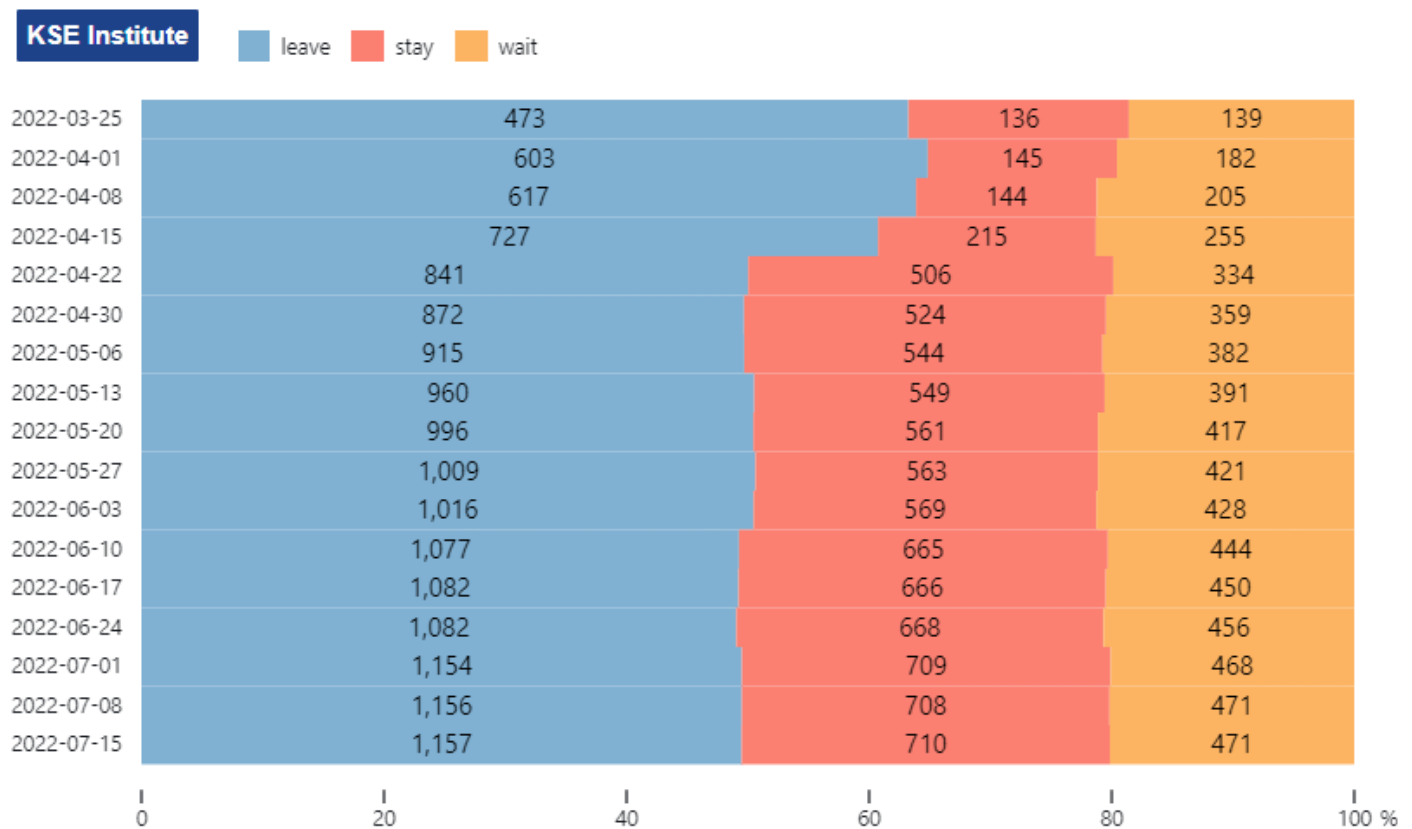
- KSE status "stay" або "залишаються" - Компанії, що ігнорують вимоги до виходу/скорочення діяльності в Росії, також компанії, які офіційно заявили, що залишаються в Росії або новин по їх виходу не було знайдено

² +400 нових публічних груп компаній додали сумарно приблизно +\$30 млрд річної виручки і +114 тис чол персоналу станом на 19/06/2022

³ Станом на 19/06/2022 ми оновили базу даних розширеною інформацією по ~+400 новим компаніям. Також ми почали додатково відстежувати, чи компанії просто заявляли чи дійсно здійснювали якісь дії щодо виходу з країни (наразі ми спостерігаємо дуже малу кількість таких компаній). Поки

KSE Institute	Статус, присвоєний KSE	Кількість персоналу	Дохід, млн дол	Капітал, млн дол
	виходять, в т.ч.:	409 405	105 573	58 144
	<i>повний вихід</i>	285 040	44 442	24 800
	<i>призупинення операцій</i>	124 365	61 132	33 344
	вичікують	294 395	76 246	40 655
	залишаються	134 681	42 300	16 503
	статус не визначено	17 025	4 158	1 426
	Всього	855 506	228 277	116 727

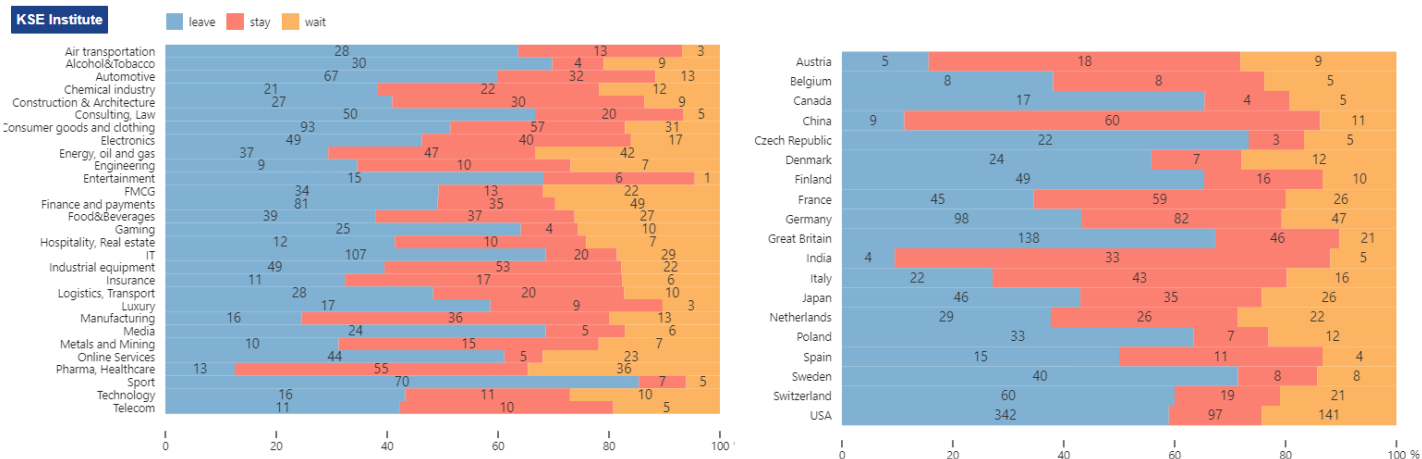
Якщо з початку російського вторгнення в Україну відсоток компаній, які згортають операції в РФ, різко зростав до середини березня, то протягом останнього місяця співвідношення тих, хто йде чи залишається, практично не змінюється, хоча ми все ще бачимо періодичне зростання частки тих компаній, які залишаються на ринку РФ. Тим не менше, близько половини (49,5%) компаній вже заявили про вихід з ринку РФ, але 30,4% все ще залишаються присутніми в країні.

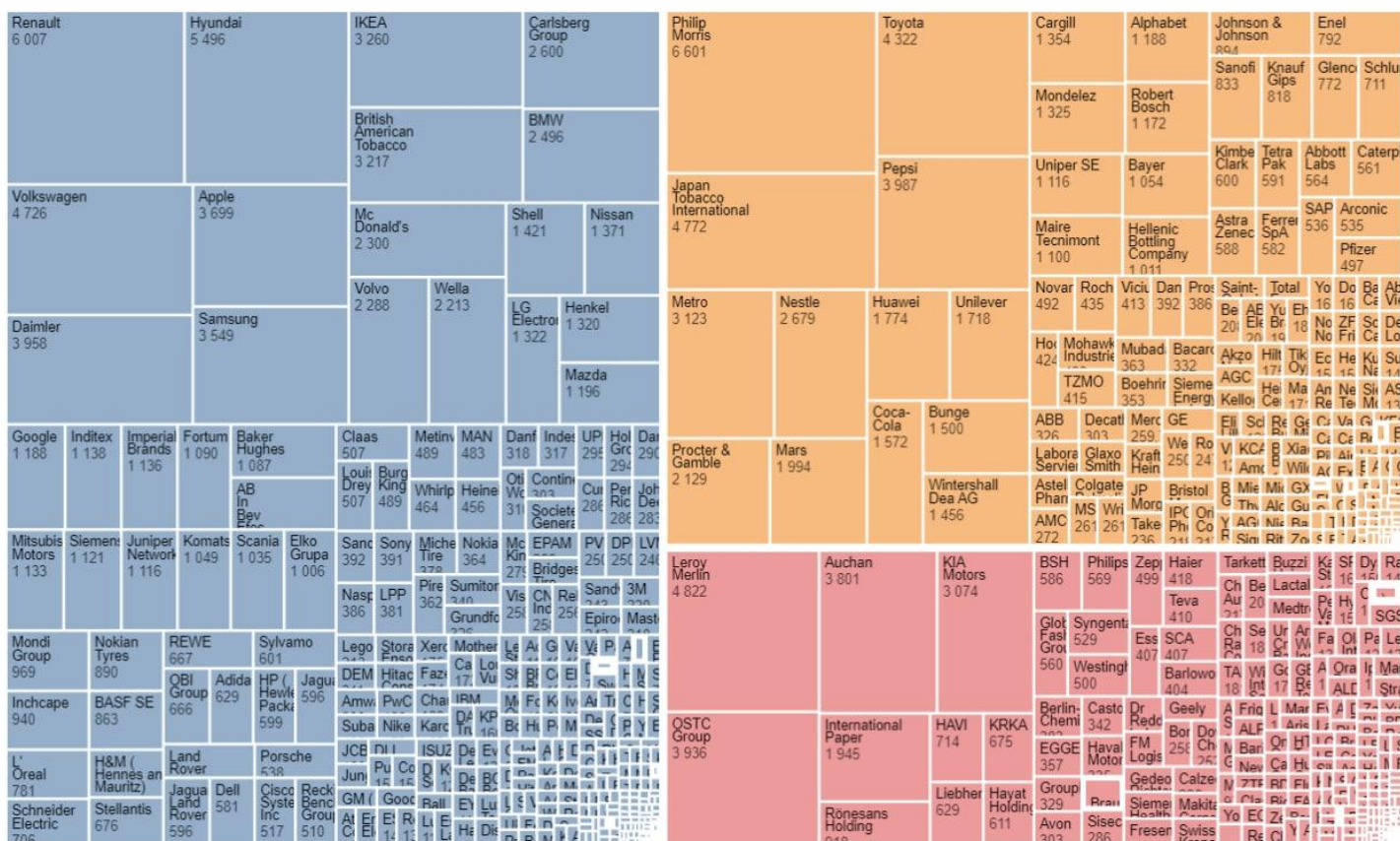
Дії компаній в секторальному розрізі і у розрізі країн (на підставі бази даних KSE, з не менше 20 компаній-представників на індустрію чи країну) наведені в графіках нижче.

що ми знайшли інформацію лише про декілька компаній, які почали продавати свій бізнес в Росії. Навіть для більшості з них – це лише намір або вони тільки почали процес продажу. Все інше – переважно заяви чи якісь попередні кроки. Більш детальна інформація буде доступна незабаром, коли ми проаналізуємо більше даних та знайдемо надійні джерела для її перевірки.

Рішення іноземних компаній у розрізі країн та секторів:

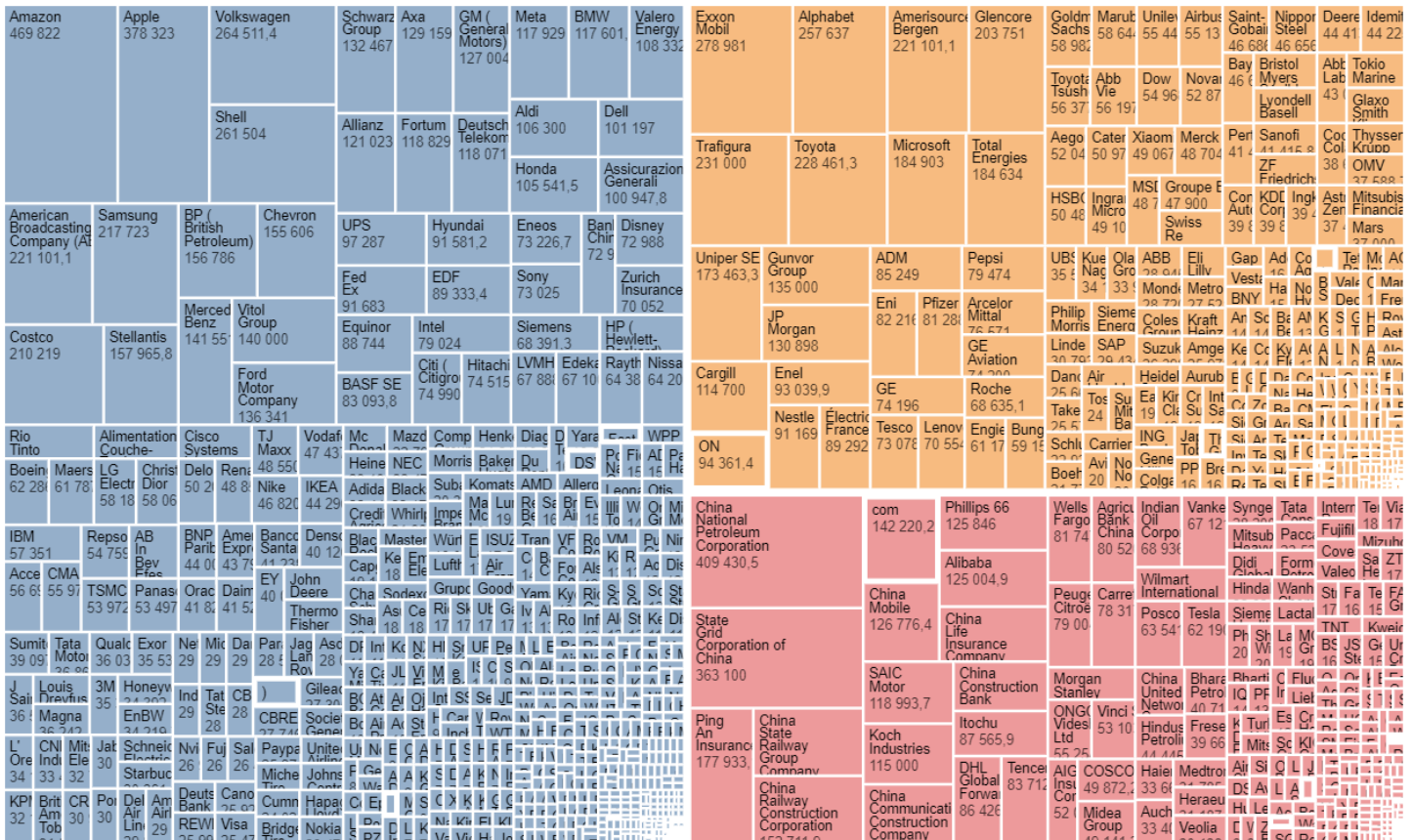

Рішення ТОП іноземних компаній у розрізі локальної та глобальної виручки⁴:

ТОП-800 компаній за локальними доходами в РФ (в млн. дол. США) та статусом KSE, дані зібрані KSE Institute

⁴ KSE Institute розпочав розробку нового модуля BI-аналітики з великою кількістю інформаційних дашбордів, який незабаром буде доступний на сайті <https://leave-russia.org/>, слідкуйте за нашими оновленнями

ТОП компаній за глобальним доходом у світі і статусом KSE (в млн. дол. США), дані зібрані KSE Institute

ТИЖНЕВИЙ ФОКУС. ВЕЛИКА ЧЕТВІРКА НАФТОСЕРВІСНИХ КОМПАНІЙ В РОСІЇ

До чотирьох великих міжнародних нафтосервісних компаній входять Baker Hughes (США), Halliburton (США), Schlumberger (Нідерланди) і Weatherford (США). Санкції сильно обмежили їх діяльність у Росії, а ЗМІ повідомляють, що компанії шукають шляхи виходу з ринку. Однак на даний момент компанії все ще залишаються в країні.

Нафтосервісні компанії надають послуги геологорозвідки, виробляють обладнання для буріння свердловин, обслуговують трубопроводи та розробляють ІТ-рішення для нафтогазової галузі. Існують різні оцінки частки ринку міжнародних нафтосервісних компаній в Росії, але не вище 20%. За даними Vygon Consulting, опублікованими в російських ЗМІ⁵, частка **Schlumberger** на російському ринку нафтосервісу досягає 8%, **Weatherford** - 3%, а **Halliburton** і **Baker Hughes** - по 2%. Частка ринку невелика, але в деяких сферах залежність суттєва. Передові технології міжнародних компаній необхідні для розробки складних родовищ, геологічної розвідки, підвищення видобутку нафти та програмного забезпечення для нафтогазових компаній.

Перші санкції щодо діяльності компаній США запровадили 8 березня 2022 року. США ввели обмеження на експорт до Росії обладнання для видобутку нафти та газу. У відповідь Weatherford⁶, Baker Hughes⁷ і Schlumberger⁸ оголосили, що припиняють усі нові інвестиції, не братимуться за нові проекти та не постачатимуть нове обладнання. Ці санкції не заборонили реалізацію поточних проектів. Лише компанія Halliburton⁹ оголосила про згортання всіх своїх операцій. Хоча це не сталося відразу, компанія залишається на ринку, як і її конкуренти.

15 березня 2022 року ЄС запровадив четвертий пакет санкцій¹⁰. Він заборонив усі операції з державними компаніями, включаючи «Роснефть» і «Газпром нефть». Після двомісячного періоду згортання обмеження набули чинності 15 травня 2022 року. У результаті діяльність компаній у Росії була обмежена ще більше. Компанії не робили жодних нових заяв щодо своєї діяльності в Росії, хоча російські ЗМІ епізодично публікують оновлення щодо їх діяльності. Зокрема, американська The Baker Hughes, за даними Коммерсанта, розірвала всі існуючі контракти з російськими контрагентами, погодившись сплатити штрафи за їх невиконання¹¹.

Коммерсант також наводить лист віце-президента Halliburton Грема Тейлора до співробітників¹². У ньому йдеться про те, що Halliburton за домовленістю з владою США та Швейцарії передала право власності на свій бізнес у Росії від швейцарської юридичної особи Halliburton International GmbH до ООО Бурсервіс. Також зазначається, що Halliburton з часом планує передати свій бізнес у РФ під управління російського менеджменту.

Також повідомлялося, що Schlumberger розглядає можливість передачі свого бізнесу місцевому управлінню¹³. До російського вторгнення в Україну стратегією компанії було інвестування в місцевий персонал, інфраструктуру та технології. Як наслідок, компанія має багато дочірніх компаній і партнерів, інвестує в освіту та R&D. На сайті компанії зазначено, що в Росії Schlumberger працює 11,5 тис. співробітників, 95% з них громадяни РФ, компанія співпрацює з 2,5 тис. російських постачальників, а в програмах компанії беруть участь 50 університетів.

Серед зазначених компаній, Schlumberger має найбільшу залежність від російського ринку. За оцінками JPMorgan, частка РФ у загальних доходах компаній становить 8%¹⁴. Для Weatherford це 5-7%¹⁵. Для Baker Hughes - до 5%, а для Halliburton - лише 2%¹⁶. Проте ризики не є надзвичайно високими для будь-якої міжнародної нафтосервісної компанії. Вони можуть і повинні вийти з Росії. Їхній вихід не відразу вплине на видобуток нафти, але призведе до зносу імпортного обладнання та неможливості його замінити. Це може вплинути на майбутній видобуток нафти та його ефективність¹⁷.

⁵ https://www.angi.ru/news/2899058-Что+не+так+с+импортзамещением+в+нефтесервисном+секторе/?_utl_t=tw

⁶ <https://www.weatherford.com/investor-relations/investor-news-and-events/news/news-article/?ItemID=15476>

⁷ <https://investors.bakerhughes.com/news-releases/news-release-details/baker-hughes-announces-update-russia-operations>

⁸ <https://www.slb.com/newsroom/press-release/2022/pr-2022-0318-update-on-russia>

⁹ <https://www.halliburton.com/en/about-us/press-release/halliburton-announces-update-russia-operations-sanctions-compliance>

¹⁰ https://www.swedishclub.com/media_upload/files/Sanctions/EU_UK%20Sanctions%20on%20Russia%20-%20RS%20Update%2010%20May%202022%20%5BFINAL.pdf

¹¹ <https://www.kommersant.ru/doc/5412128>

¹² <https://www.kommersant.ru/doc/5356225>

¹³ <https://www.kommersant.ru/doc/5356305>

¹⁴ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-03-01/oil-servicers-may-see-russia-earnings-impact-analysts-warn#xj4y7vzkg>

¹⁵ <https://www.cmlviz.com/stocks/WFRD/news/b/2022/03/09/weatherford-international-plc-says-russia-represents-5-7-of-historical-revenue-at-2021-fx-rates>

¹⁶ <https://www.forbes.com/sites/lisakim/2022/03/19/baker-hughes-suspends-new-investment-in-russia-as-worlds-biggest-oilfield-services-companies-cut-ties/?sh=46f247212ba0>

¹⁷ <https://www.moscowtimes.ru/2022/06/07/kak-neftegazovii-sektor-rossii-perezhit-sanktsii-i-uhod-zapadnih-partnerov-a21071>

Що нового відбулось минулого тижня – ключові новини з щоденного моніторингу KSE (оновлення щотижня)

11.07.2022

***AB Electrolux** (Швеція, Електроніка) Статус за KSE - *виходить*

Electrolux Professional, дочірня компанія шведського виробника побутової техніки Electrolux, продає свій російський бізнес.

https://news.cision.com/electrolux-professional/r/electrolux-professional-divests-its-operations-in-russia.c3599472?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter

***Metso Outotec** (Фінляндія, Промислове обладнання) Статус за KSE - *виходить*

Metso Outotec стягне одноразові витрати в розмірі 150 мільйонів євро, пов'язані з згоранням свого бізнесу в Росії.

<https://miningconstruction-sadc.com/russia-metso-outotec-to-book-a-non-recurring-charge-of-eur-150-million-related-to-winding-down-its-business-in-russia/>

***Mercedes-Benz** (Німеччина, Автоматична) Статус за KSE - *виходить*

Німецький автовиробник Mercedes-Benz розглядає можливість продажу майна свого дистриб'ютора в Росії одному зі своїх дилерів, включаючи Панавто, Автодом, Авілон і Майор Авто, повідомляє в понеділок російська ділова газета Коммерсант з посиланням на джерела, близькі до справи. Завод Mercedes-Benz в РФ не входить в угоду, він не працює, як і більшість автомобільних виробництв країни.

<https://www.kommersant.ru/doc/5457789>

12.07.2022

***Sephora** (Франція, Товари народного споживання та одяг) Статус за KSE - *виходить*

Sephora укладає угоду про продаж 100% акцій своєї дочірньої компанії в Росії

<https://www.lymh.com/news-documents/press-releases/sephora-enters-into-an-agreement-for-the-sale-of-100-of-the-shares-of-its-subsidiary-in-russia/>

<https://ria.ru/20220307/sanktsii-1777012355.html>

***Lush** (Велика Британія, FMCG) Статус за KSE - *виходить*

Lush закриє решту магазинів у Росії.

https://ipress.ua/news/kosmetychna_merezha_lush_ta_sephora_zakryvaie_biznes_u_rossii_331477.html

<https://www.kommersant.ru/doc/5458686>

***Lego** (Данія, Товари народного споживання та одяг) Статус за KSE - *виходить*

Враховуючи триваючі істотні порушення операційного середовища, ми вирішили призупинити комерційну діяльність в Росії на невизначений термін. Це включає припинення роботи більшої частини нашої московської команди та нашого партнерства з Inventive Retail Group

<https://incruasia.ru/news/lego-leaves/?amp>

***Citi** (Citigroup) (США, Фінанси і платежі) Статус за KSE - *виходить*

Citigroup і Citibank відмовилися бути платіжними і трансферними агентами за єврооблігаціями Білорусі

https://www.minfin.gov.by/ru/public_debt/pressreleases/dc6eb871d54308.html

<https://news.finance.ua/ua/citigroup-i-citibank-vidmovlylysyabyutyplatizhnymy-ta-transfernymy-ahentamy-z-yevrobondiv-bilorusi>

***Atlassian** (Австрія, IT) Статус за KSE - *вичікують*

Призупинив продаж нового програмного забезпечення в Росію, призупинив дію діючих російських державних ліцензій, а також ліцензій для окремих російських компаній, які підтримують війну, але не припинив відносини та зобов'язання перед існуючими клієнтами малого бізнесу в Росії, пожертвує всі майбутні доходи, отримані від Росії до українських справ

<https://www.smh.com.au/technology/atlassian-to-donate-russian-revenue-as-ukrainian-protestors-demand-full-boycott-20220712-p5b0zy.html>

13.07.2022

***AirSlat** (Україна, IT) Статус за KSE - *залишаються*

Український єдинооріг AirSlate має офіс у Росії, закрити його не планує

<https://ain.capital/2022/07/13/airslate-does-not-plan-to-shut-down-its-office-in-russia/>

***European Space Agency (ESA)** (Франція, Аерокосмічна) Статус за KSE - *залишаються*

Тепер це тимчасове призупинення стало остаточним. Через те, що конфлікт загострюється, а Захід намагається додатково ізолювати Росію, Йозеф Ашбахер, генеральний директор ESA, у вівторок заявив, що зв'язки з місією марсохода були скорочені назавжди.

<https://twitter.com/AschbacherJosef/status/1546899245998948354>

<https://specialnews.net/european-space-agency-cuts-ties-with-russia-on-its-mars-mission/>

***Pepsi** (США, FMCG) Статус за KSE - *вичікують*

PepsiCo повідомила про квартальний збиток у \$1,17 млрд через знецінення активів у РФ

<https://ru.investing.com/news/cryptocurrency-news/article-2167403>

14.07.2022

***Nord Axis Limited** (Китай, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

***Trafigura** (Сингапур, Метали та гірнична справа) Статус за KSE - *вичікують*

Trafigura заявила, що її 10% акцій у Vostok Oil, гігантській арктичній розробці, яку підтримує президент Росії Володимир Путін, були продані «незалежній торговій компанії, зареєстрованій у Гонконгу», Nord Axis Limited.

<https://www.ft.com/content/62cc84da-3737-41eb-8d3c-d26590506430?shareType=nongift>

<https://www.trafigura.com/press-releases/trafigura-completes-the-exit-of-its-investment-in-vostok-oil/>

***Tik Tok** (Китай, Онлайн сервіс) Статус за KSE - *виходить*

TikTok більше не розміщує рекламу для співробітників у Москві після повідомлення Washington Free Beacon про те, що компанія шукає найманців у Росії через кілька місяців після оголошення про призупинення діяльності в країні.

<https://freebeacon.com/national-security/tiktok-drops-job-listings-in-moscow-after-free-beacon-report/>

15.07.2022

***Elopak** (Норвегія, Пакування) Статус за KSE - *виходить*

Elopak планує продати російські підрозділи місцевому керівництву та залишити ринок, раніше призупинений з 4 березня.

<https://www.elopak.com/2022/07/15/elopak-to-sell-russian-operations-to-local-management-and-exit-market/>

***Hortex** (Польща, Їжа та напої) Статус за KSE - *виходить*

Hortex пішов з російського ринку. Новим власником компанії Ortika Frozen Foods, яка займається імпортом і продажем замороженої продукції під цим брендом в РФ, стала група Agama. Про це повідомляє "Інтерфакс" з посиланням на дані Єдиного державного реєстру юридичних осіб.

<https://bb-cntv.com/news/hortex-left-russia-94466/>

16.07.2022

***Starbucks** (США, Їжа та напої) Статус за KSE - *виходить*

Starbucks збирається продати російський бізнес ресторатору Антону Пінському

<https://www.reuters.com/business/retail-consumer/restaurateur-pinskiy-buy-starbucks-russia-coffee-shops-report-2022-07-15/>

***Danfoss** (Данія, Промислове обладнання) Status by KSE - *leave*

Danfoss підписала угоду про передачу бізнесу в Росії та Білорусі місцевому керівництву для повного виходу з Росії

<https://www.danfoss.com/en/about-danfoss/news/cf/danfoss-announces-local-management-buyout-of-its-russian-businesses/>

***Calrec Audio** (Великобританія, ЗМІ) Статус за KSE - *вичікують*

Calrec відповідає критикам, які стверджують, що компанія підтримує російську агресію

У ньому стверджується, що він підтримує суворий контроль за відповідністю та негайно вжив заходів для припинення будь-якої комерційної діяльності в Росії та Білорусі.

<https://calrec.com/news/calrec-statement-july-2022/>

Отримуйте більше деталей на щоденній основі

[Telegram bot KSE по моніторингу новин @exit_ru_bot](#)

[Твіттер проекту SelfSanctions](#)

[Сайт leave-russia.org](#)

[Твіттер сайту leave-russia.org](#)

[Підтримати проект через Patreon](#)